

WYPISY Z LITERATURY POLSKIEJ
CZASÓW NAJNOWSZYCH

WYPISY Z LITERATURY POLSKIEJ

CZASÓW NAJNOWSZYCH

UZUPEŁNIENIE DZIEJÓW LITERATURY

(1864—1905)

zestawił i opracował

WILHELM FELDMAN

WYDAWNICTWO M. ARCTA W WARSZAWIE

—
1908

Kraków: S. A. Krzyżanowski.

PRZEDMOWA.

Wypisy z literatury polskiej dla młodzieży starszej—podwójne mają zadanie: zaznajamiania z najwybitniejszymi artystami słowa, oraz z głównymi idejami duchowymi, jakie w danym okresie w społeczeństwie panowały.

Podwójny charakter zadania niezmiernie utrudnia jego spełnienie. Utwory, reprezentujące pewne typowe idee, nie zawsze są też typowymi ze stanowiska artysty. Trudność tę starałem się pokonać, zwracając przedewszystkim uwagę na najwybitniejsze indywidualności literackie i dając im przemawiać utworami, charakteryzującymi, o ile możności, typowo ich własną duszę i drogi jej rozwoju. W ten sposób uzyskało się w przybliżeniu pełny obraz najważniejszych postaci literackich danej epoki—co jest głównym „Historji Literatury” zadaniem—zarazem tak jej Piękna, jak i zasadniczych prądów ducha.

Wynikła też stąd konieczność ugrupowania obszernego materiału około nielicznej stosunkowo ilości pisarzy, istotnie zato reprezentatywnych. Wogóle uważam, że przeładowanie pamięci uczących się mnóstwem nazwisk autorów trzecio- i czwartorzędnych jest rzeczą niepedagogiczną i niepotrzebną. Sprzyja ono płytkości, szermującej nazwiskami, bez dokładnej znajomości dzieł, w zastosowaniu zaś do literatury współczesnej prowadzi do bezmyślnego hołdowania modzie chwili i sławom przemijającym.

Tymbardziej należy wymagać gruntownego poznania autorów, którzy nazwisko swoje w literaturze zapisali w sposób istotnie trwały. Poznanie to nawet na ławie szkolnej powinno obejmować jeśli nie całokształt twórczości, to całości pewnych dzieł; inaczej nie można wyrobić sobie zdania o formie i duchu. Tylko z konieczności podawałem też wyjątki, jak najrzadziej zaś streszczenia.